

nio operativnijim. Prišlo se izradi nacionalnih kataloga, kakav je i ovaj slovenski, s registrom koji omogućava brzo pronalaženje tipa balade, rezimeom sadržaja te prilozima koji donose podatke o starosti i rasprostranju balada u lokalnom i širem evropskom prostoru, o melodiji i izvorima. To je sažetak plana rada ove grupe SIEF-a, čiji je istaknuti pokretač autor slovenskoga kataloga Zmaga Kumer. Radna grupa je na svojim povremenim sastancima koordinirala rad nacionalnih odbora, raspravljala o tehničkim problemima, ali isto tako se vraćala osnovnoj dilemi: treba li dati prednost frajburškoj tematskoj podjeli ili Wilgusovu katalogu, koncipiranom prema sistemu pripovjednih jedinica (»narrative units«). (Više o tim osnovnim koncepcijama vidi u prikazu M. Stulli, NU br. 7, 1969/70, str. 262—265.)

Katalog Zmage Kumer sastavljen je prema okvirima frajburške grupe, ali je autorica uvažila i kasnije ispravke s radnih sastanaka međunarodne grupe. Moglo bi se reći da ta tematska podjela odgovara slovenskoj građi. Autorica je iznašla 325 tipova balada uz napomenu da je balada prema dogovoru radne grupe šire koncipirana negoli je to uobičajeno standardnom terminologijom (»Balada je pjesma koja iznosi dramatski naglašenu pripovijest«). Kumerova se zbog toga i odlučuje za izraz **pripovjedna pjesma** a ne balada.

Navešt ću znanstveni aparat ovog izdanja koji našem i stranom stručnjaku pomaže pri pronalaženju željene balade, tipa i sl.: predgovor (uvodna riječ koja upućuje čitaoca na osnovne principe kataloga, tehniku rukovanja i sl.), slijedi kazalo tipova prema rednom broju, sažeci tipova pojedinih balada (svrstanih u tematske grupe i podgrupe), literatura o navedenim tipovima balada, registar nautknica, registar osobnih imena, registar zemljopisnih i etničkih imena te popis izvora i kratica. Katalog je dvojezičan, na slovenskom i njemačkom jeziku.

Autoričin naslov pjesme sugerira sadržaj, koji zbog specifične kratkoće slovenskih usmenih pripovjednih pjesama i nije vrlo sažet, nego obuhvaća sažetke strofa. U odjeljku C autorica donosi objavljene i neobjavljene izvore balada, a upozorava i na napjev (ta-

mo gdje je zabilježen). Jednostavna numeracija olakšava traženje baladnog tipa. Ovaj katalog je prvenac ove vrste u Evropi — naglasimo to još jednom. I dok ga danas s lakoćom listamo i snalazimo se među usmenim pripovjednim pjesmama, nemojmo zaboraviti na ogroman trud uložen u ovo skromno opremljeno izdanje.

Nives RITIG-BELJAK

RUMÄNISCHE VOLKSBALLADEN, zusammengestellt und herausgegeben von AL. I. AMZULESCU, übersetzt und neubearbeitet nach den Freiburger Richtlinien von HELGA STEIN, Freiburg i. Br. 1974, 201 str.

Amzulescu je izdao tematski katalog tipova balada 1964. g. (Balade populare rominesti), dvije godine prije prve koncepcije frajburške radne grupe okupljene oko dra Brendicha. Helga Stein prevela je katalog na njemački a ujedno uvažila prve zaključke Međunarodne radne grupe za katalogizaciju narodnih balada. Klasifikacijska »frajburška« shema pokazala se dovoljno elastičnom da prihvati i rumunjske balade, koje se razlikuju od srednjoevropskih tipova, na temelju kojih je sastavljena frajburška klasifikacija. Nas će najviše zanimati kako su svrstane junačke pripovjedne pjesme, hajdučke pjesme, koje u Amzulescuovoj koncepciji zauzimaju posebno mjesto, a u zacrtanom katalogu tipova evropskih narodnih balada nisu posebno izdvojene. Helga Stein je prema konfliktnoj situaciji svrstavala hajdučke balade u npr. socijalnu grupu ili grupu ljubavnih balada. U tematski katalog ušle su ipak one relativno kraće hajdučke pjesme koje se dadu obuhvatiti širim poimanjem balade. Zanimat će nas i to da je autorica odustala od sastavljanja kataloga po prvom stihu (incipit) jer su počeci balada često isti kod niza varijanata a i tipova.

Na kraju je dodala i konkordanciju Amzulescuovim brojčanim oznakama, tako da imajući originalno izdanje u ruci vrlo lako pronađemo željenu baladu. Steinova je malo i dopunila Amzulescua dodavši na kraju prijevoda i zemljopisnu kartu. Ovaj šapirografirani prijevod učinio nam je potpuno dostupnim rumunjski katalog. Ipak će takvo zalaganje prevodioca biti nepotrebno ako se svi folkloristi — sastavljajući kataloga usmenih pripovjednih pjesama uključe u rad Frajburškog kruga. Njihovo osnovno traženje je da katalog bude dvojezičan.

Nives RITIG-BELJAK

MAKEDONSKI REVOLUCIONERNI NARODNI PESNI ZA GOCE DELČEV, JORDAN PIPERKATA I PITU GULL, Izbor, redakcija i zabeleški Dr BLAŽE RISTOVSKI, Muzikološka obrabotka GORGI M. GORGIEV, Sorabotnik TATJANA ŽEŽELJ-KALIČANIN, Makedonska knjiga, Institut za folklor, Skopje 1974, 363 str.

Knjigom **Makedonske revolucionarne narodne pjesme** Institut za folklor u Skoplju započeo je izdavanje narodnih pjesama kao dijela edicije zacrtane u više tomova pod nazivom **Makedonsko narodno stvaralaštvo**. U ovoj prvoj knjizi tiskane su 273 revolucionarne pjesme koje opjevavaju trojicu legendarnih vođa ilindenskog ustanka: Gocu Delčeva, koji je poginuo neposredno pred ustanak, Jordana Piperkata, koji je poginuo u toku ustanka, i Pitu Gulia, koji je pao u obrani Kruševačke Republike.

Knjiga je koncipirana ovako: I. predgovori (o pjesmama zbornika piše Blaže Ristovski, a o njihovim glazbenim osobitostima Gorgi Gorgiev), II. tekstovi pjesama i III. prilozima.

U uvodnoj riječi (na 12 stranica) Blaže Ristovski govori o koncepciji knjige, jedinstvu pjesama, razlozima odvajanja ovih pjesama od drugih iz istog razdoblja, o bilježenju, o dosa-

dašnjim izdanjima i dr. Na idućih osam stranica Gorgi M. Gorgiev informira o glazbenim osobitostima (strukturni tonskih nizova u melodijama, formalnim strukturama u melodijama, metričkim strukturama u stihovima, osnovnim metričkim strukturama u melodijama, melodijskim varijantama nekih karakterističnih pjesama).

Tekstovi izabranih pjesama zauzimaju 208 stranica. Podijeljene su u tri grupe: 1. pjesme o Goci Delčevu (162), 2. pjesme o Jordanu Piperkati (79) i 3. pjesme o Pitu Guliu (32). Prvi stiho- vi svih pjesama imaju i notne zapise. Autori su donijeli i po više varijanata pjesama.

U **Prilozima** na 127 stranica dani su podaci o svakoj pjesmi (tko ju je, kada i od koga zabilježio), dopunska objašnjenja pa i varijantske dopune (46 stranica), objašnjenja upotrijebljenih kratica, podaci o 61 zapisivaču, podaci za 238 pjevača i kazivača pjesama, nazivi 154 mjesta gdje su pjesme zabilježene, podaci o 105 imena koja se u pjesmama spominju, podaci za 116 geografsko-toponimskih naziva, predmetni registar, rječnik tudica i manje poznatih riječi, tonski nizovi, osnovne metroritmičke strukture melodija, formalne strukture tekstova i melodija u melostrofama, melografi melodija i registar pjesama prema azbučnom redu. Na kraju je dan sažetak na francuskom.

Ante NAZOR

YEARBOOK OF THE INTERNATIONAL FOLK MUSIC COUNCIL, CHARLES HAYWOOD, Editor, Published by the International Folk Music Council with the assistance of International Music Council under the auspices of the UNESCO, vol. 4, 1972, 200 str.; vol. 5, 1973, 237 str. — BRUNO NETTL, Editor, vol. 6, 1974, 175 str.; vol. 7, 1975, 191 str.

Kako se ovim prikazom obuhvaćaju četiri knjige »Godišnjaka Međunarodnog savjeta za folklornu glazbu« (svesci br. 4, 5, 6 i 7, tj. godišta 1972, 1973,